

„Holtpont”, „reménytelen helyzet” – így láthatja az ember azt az állapotot, amelybe Izráel népe került. Valójában nem reménytelen, akkor lenne az, ha Isten elfeledkezett volna róluk.

Olyan helyzet, amelyből az ember saját erejéből nincs kiút. Izráel népe: rabszolgák, akikkel azt szoktatták meg, hogy csak az létezik, amit ők, az egyiptomiak adnak: élelem csak annyi, hogy dolgozni tudjanak, munka annyi, hogy ne legyen idejük Istenre (de kiáltani még tudnak). Mózes 40 éve pásztorkodik, nincs előtte semmilyen cél, berendezkedett egy bizonyos életformára. Ez nem az, ami fiatalkorában ott volt előtte mint mézes madzag – azt hit által nem akarta (Zsid 11,24), de azóta eltelt 40 év, ezalatt lemondott arról, hogy „Isten az ő keze által ad nekik szabadulást” (ApCsel 7,25).

A jó hír az, hogy Isten nem mondott le sem Mózesről, sem Izráelről. Mózesnek már a születése utáni események, az életben maradása is csoda volt. Isten készítette fel őt a szolgálatra a fáraó udvarában is, a pusztában is – egy pillanatig sem mondott le róla. Alkalmassá tette Mózeszt a szolgálatra, ha ő nem is tartotta annak magát. – A népről sem mondott le, figyelte őket: „látta nyomorúságukat, hallotta kiáltásukat”.

Két „utazás”: Mózes Midiánból a Hórebhez; Isten – mint az Úr angyala, képmása, Krisztus – a mennyből a földre. Isten leszáll, hogy velünk kapcsolatba lépjen – hogy megszabadítson. A büszke emberhez nem száll le, csak lehajol, de nem hozzá, hanem csak azért, „hogy megnézzé, mit csinált” (Bábel tornya!), a bajban lévő, kiáltó emberhez leszáll. Jézus Krisztusban leszállt, de csak ahhoz fog személyesen leszállni (beszállni), aki látja, hogy bajban van és kiált hozzá.

„Ne jöjj közelebb... oldd le sarudat... szent föld”, mert Isten, aki ott van, szent. Később is csak a bárány vérével lehetett közeledni Istenhez; mi is csak Krisztus véérért lehettünk „közelvalókká”.

Isten bemutatkozik Mózesnek. „Én vagyok...” – aki örökké van, és aki „léteztet”: aki nélkül mi sem léteznénk, de aki nekünk a pusztában létnél sokkal többet adott. Az „én vagyok” az a szó, ami miatt Mózes fél rátekinteni Istenre; ami miatt Jézust meg akarják kövezni (Jn 8,58); ami miatt hátraesnek a támadói (Jn 18,6); ami a tanítványokat biztatja, hogy ne féljenek (Mt 14,27). Ugyanígy mutatkozott be Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak. Így mutatkozik be nekünk is, hogy ne féljünk emberektől, bajjuktól, hanem Őt féljük egyedül.

Isten bemutatkozik: Ő lát és hall mindent; törődik a népével, akiket kiválasztott. Amikor azt látja, hogy ők szenvednek és hallja, amikor kiáltanak, akkor be is avatkozik. Ha szenvedek, akkor nemcsak az vigasztalhat, hogy Isten lát, hanem hogy cselekszik is. Ez az értelme a hívő imádságának is: Isten anélkül is hall, de az imádságot meghallgatja. – „Sőt ismerem szenvedéseit”: személyesen átéli – mondja Mózesnek még a megváltás előtt.

Isten megígéri, hogy leszáll. Akkor is leszállt, hogy az emberek megismerjék; hogy lássák, hogy Ő ment meg, tesz csodát, nem Mózes. A legmélyebbre akkor szállt le, amikor a keresztre ment. „Le is szállok, hogy megszabadítsam.”

„Most azért menj... elküldelek... én veled leszek”. Ugyanez a parancs és ígélet szól nekünk is: Mt 28,19–20. Nekünk is tennünk kell azt, amit Jézus Krisztus parancsolt – a részletekben is engedelmeskednünk.

Mózes ki tudta vinni Egyiptomból az egész népet, de nem jutottak be az ígélet földjére. „Nekik nem használt a hirdetett ige, mivel nem párosult hittel azokban, akik hallgatták.” (Zsid 4,2) Mi sokakat még „Egyiptomból” (megkötöttségekből, nyilvánvaló bűnökből) sem tudunk kihozni, de a lényeg „a hirdetett ige”, mert az szüli újjá, szabadítja meg azt, aki hisz neki.

„Mi a neved?” – „Én vagyok” (örökké). A pogány, pl. egyiptomi isteneknek voltak neveik; ha az Úrnak is lenne (ilyen fajta) neve, akkor az emberek szemében Ő is olyan lenne, mint azok. Ő azt akarja, higgyünk a szavának és a cselekedeteinek (Jn 14,11). Ha nem tudjuk a nevét, akkor is van (örökké); és nemcsak van, hanem velünk lesz „minden napon a világ végezetéig” és az örökkévalóságban. „Így szólítsatok meg (emlékezzetek rám) nemzedékről nemzedékre” – parancs, hogy a gyermekeket, fiatalokat is tanítsuk, hogy ismerjék Őt, és imádkozzunk értük, „hogy ne legyenek dacos és lázadó nemzedék” (Zsolt 78,8).

2Móz 20,2 „Én, az ÚR, vagyok a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.”